

▲ «BET protams!» uz jautājumu, vai abu Carnikavas mājoklis ir pārvērts lielā ražotnē, atsmej Zane un Valts Ernštreiti, rādot jaunās valsts svētku pastkartes. Atbildība esot sadalīta: Zane atbild par dizaina pusi, Valts – par papīra pusi.

FOTO - AIVARS LIEPIŅŠ, DIENAS MEDIJI

Nacionālie romantiki

Ieva Puķe

VIENPADSMITĀ novembra vakarā, kad Rīgas pili no Daugavas puses ieskāva sveču liesmas, otrpus mūriem, pils telpās iekārtotajā Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā autentiskos Latvijas armijas šinēļos tērpts pāris interesentiem pārdeva svētku pastkartes. Tām turpat varēja uzlīmēt marku un iemest *Latvijas pasta* izbraukuma pastkastē.

Līdz valsts svētkiem adresātiem jāsaņem Zanes un Valta Ernštreitu uzņēmuma *Nice Place* izdotie sveicieni, kas vēlti mūsu pirmajai neatkarībai, tās aizstāvēšanai 1919. gada novembrī. «Latvijas ar-

mijas karavīri ierakumos Daugavmalā. Bermontiešu sašautais Rīgas Pils svētā gara tornis. Fotogrāfs nezināms. Rīga – Latvijas galvaspilsēta – pastkarte no fotogrāfa Jāņa Rieksta izdotās sērijas ar mākslinieka Anša Cīruļa zīmējumiem,» rakstīts uz to muguriņām. Ernštreitu ģimene jau zinot, ko uz pastkartēm liks nākamo: bērnu zīmējumus par valstiskās neatkarības tēmu. To izstāde pagājušajā nedēļā bija apskatāma turpat muzejā, bet 18. novembrī tiks atklāta Cēsīs.

Sākumā – Līvu republika

Zane ir māksliniece grāmatu apgādā *Neputns*, Valts – somugru valodu tulks. Pirmais visā pasaulē, kas aizstāvējis maģistra darbu par lībiešu tēmām, ir uzrakstījis arī doktora disertāciju. Pirms divarpus gadiem it kā pa jokam ģimene spērusi soli latvisko vai arī, gandrīz precīzāk teikt, lībisko suvenīru lauciņā. Jā, sauklis «Līvu republika», kas ar mazās tautiņas gadskārtējo svētku laukumā nopērkamiem T krekliem un auduma maisiem atceļoja līdz Rīgai, ir Ernštreitu radīts. Kolka to gad tika pie sešu pastkaršu sērijas. Vēl divas tika vēltas Valta dzimtas tautas lībiešu tēmai.

«Patriotiskais «sets» *Nice Place* visu laiku ir bijis,» Zane, latviete vismaz trīs pēdējās paaudzēs, kuras gredzeni ar baltu rakstiem labi papildina stilīgu zēngalviņu, nebaidās no slenga. «Doma bija taisīt Latvijai dažādus suvenīrus, kas būtu gan dizainiski, gan pēc savas būtības kvalitatīvi,» piebilst Valts. «Sākām ar klasisku komplektu: T krekli, krūzes, tarbas, nozīmītes, magnēti. Latvijas interpretācija: vēsturiskie motīvi, kultūrvēsturiskie motīvi, etno-

«Valsts svinamdienas nogrimst Ziemassvētku tingeltangeli. To vajadzētu aizliegt ar likumu»

grāfiskie...»

Latvijā nav pasaulē atpazīstamu reāliju, tādu kā Eifeļa tornis Parīzē, Kafka Prāgā vai vilcēns Vučko Sarajevā, sapratuši suvenīru ražotāji. Mūsu īpatnība ir dažādu kultūru pārklāšanās, viņu izaicinājums bijis to gaumīgi pārādīt. Brūnas, uz Līgatnes papīrfabrikas papīra drukātas pastkartes rotā Latvijas nosaukums, dažādās valodās iepildināts sarkanbaltsarkanā karoga joslās, redzu uzskatāmu piemēru.

Pašiem Ernštreitiem lielu gandarījumu radot vērojums, šas paradzētas ārzemju tūristiem vai klaida latviešiem, ar aizrautību pieņem vietējie. «Muzeja kolēģim Andrim Geidānam Cēsīs bija mugurā «mūsu» krekli, un vēl divi džeki tādos pagājuši garām. Tad viņam pirmoreiz mūžā nevis bijusi cemme, ka vēl kādam ir mugurā tas pats, bet sajūta, ka tas ir šiki.»

Ar mocīti uz Igauniju

Lai arī sadarbība ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju, kuras auglis ir valsts svētku kartītes, uzsākta tikai šopavas, abiem liekas, ka tā ilgst veselu mūžību – tik harmo-

niska tā ir. Ernštreiti sēž muzeja fondos, ar šīs iestādes speciālistiem apspriežas, kā varētu vizualizēt gaidāmās izstādes. «Jūs biznesam laikam ir valsts atbalsts, nodokļu atlaides?» apjautājos. «Vai dienā, mums ne tikai nav atbalsta, bet ir problēmas. Strādājam «uz realizāciju», pat, atdodot precī veikalam, esam valstij parādā,» pasmaida Valts. Kaut gan Ernštreitu suvenīri ir nopērkami arī vairākās grāmatnīcās un suvenīru veikalos, tirāžas ir mazas. Valstiskās pastkartes pārdošanas apjomu ziņā nevar sacensties ar *Hallmark* Ziemassvētku kartītēm, kam katrā pasaules vietā ar zeltu uzdrukāts sauklis tās nacionālajā valodā.

Esmu dzirdējusi, ka Ernštreiti ir retro cienītāji, brauc ar vecu sābu, bet vasarā pat līdz Igaunijai – ar mocīti. «Ļs ar blakusvāģi?» apjautājos. «Nav, bet esam par to domājuši,» Zane lietišķi atbild. «Tas varētu «atrisināt» garākus ceļojumus – tur var sakrāmēt iekšā mantas.» Šībrīža motocikls viņus ievadot mežā un izvizinot pa neceļiem, vasarā Rīgā ļaujot labi izlavierēt caur sastrēgumiem.

10. novembra vakarā, Rīgas muzejā iekārtotais bērnu patriotisko zīmējumu izstādi, pāris taisnā ceļā nedevās uz Carnikavas rezidenci, bet iegāja pēc pārtikas kādā no tīkla lielveikalumiem. «Nebija nekā, kas saistītos ar valsts simboliku, toties ar ratiņiem kaudzēm tika vesti arī Ziemassvētku rotājumi,» viņus sagaidījis sudrabs un zelts. «Abas valsts svinamdienas nogrimst Ziemassvētku tingeltangeli. Sprotam, ka nedēļa Ziemassvētku tirdzniecībā daudz ko maina, bet, ja cilvēki nesaprot paši, to acīmredzot vajadzētu aizliegt ar likumu.»♦

